

'Of je een stop uit de gootsteen trekt'

Burgerinitiatief

De eerste klap is een daalder waard. En onze eerste oproep heeft dan ook veel reacties opgeleverd. Enkele opmerkingen uit de steunbetuigingen voor ons burgerinitiatief volgen hieronder. En daar zitten nog een paar leuke tips tussen om mee te nemen als we het initiatief gaan indienen.

VERVOLG REGIOVOORPAGINA

"Prachtig, dat initiatief om de kaasmarkt meer allure te geven." "Ik kan mij er helemaal in vinden. Geweldig leuk idee." "Sublieme suggesties. Natuurlijk doe ik mee." "Leuk, dat opleuken van de kaasmarkt. Een mooi en goed plan. Laat jullie niet ontmoedigen door een tegenstribbelende wethouder." "Hopelijk doet de gemeente eens moeite." "Een aanwinst, dit initiatief." "Een suffe bedoening, die kaasmarkt nu." "Uit het hart gegrepen, de kaasmarkt is tegenwoordig een aanfluiting".

Trots

Zomaar een greep uit de vele reacties. Maar even voor de eerlijkheid: wij zeggen zelf niet dat de kaasmarkt suf of een aanfluiting is. Ook wij zijn trots op wat de kaasvader met zijn mannen elke vrijdag in het seizoen weer laten zien. Maar ja, eerlijk is eerlijk, wij je zo nog decennia doorgaan, totdat het publiek het echt wel heeft gezien, of is het tijd voor verandering? En is verandering per definitie verbetering? En zo ja, wat kost het? Verdient zich dat terug? Vragen, die ons inziens gesteld moeten worden. Vragen ook waarover volgens ons de gemeente Alkmaar zich eens moet buigen. Verandering kost geld. Maar wij denken dat de extra

De echte historie van de Alkmaarse kaasmarkt: Edammertjes worden met boten aan- en afgevoerd.

FOTO REGIONAAL ARCHIEF

kosten zich op termijn dubbel en dwars terugverdienen. Nog enkele reacties: als de kaasmarkt is afgelopen is het net of iemand een stop uit de gootsteen trekt: de toeristen zijn meteen verdwenen. Het is nu zo krap, je loopt er alleen maar rond met de hand op je knip. Zieglif aftreksel van vroeger. Suggesties kregen we ook. Zoals deze van Rob de Vries: "Betrekt de Noorder Arcade bij de markt

in de binnenstad; ten westen van de Ringersbrug is een verlaagd, leg daar de kazen in de boot. Toeristen kunnen daarbij helpen." Of deze, van John Wasink: "Zorg dat er na de kaasmarkt vertier blijft in Alkmaar. Met bijvoorbeeld een oud-Hollandse markt, foto's maken in Alkmaarse klederdracht, melk karnen, kaarsen maken etc. In Edam blijven de toeristen hangen. Na onze kaasmarkt ver-

dwijnen de toeristen naar Volendam." Sommigen inzenders vinden dat paard en wagen ook een belangrijke rol kunnen spelen. **Behouden** Wellicht dat we aan de hand van de gedane suggesties het uiteindelijke burgerinitiatief nog enigszins aanpassen. Maar een ding is zeker: Alkmaar én de regio hebben financieel baat

bij de kaasmarkt. En als er te lang wordt gewacht met nieuwe impulsen, zou het op termijn wel eens te laat kunnen zijn. We zeggen duidelijk: kunnen zijn. Met een relatief geringe financiële investering weten we bijna zeker dat Alkmaar en de regio door de kaasmarkt nog voor lange tijd toeristen zal behouden. En misschien nog veel meer zal aantrekken. Wie nog wil reageren, graag

met naam en volledig adres: redactie.ac@nhd.nl of Voordam 11, 1811 MA in Alkmaar. Beide onder vermelding van 'Burgerinitiatief'. De positief reagerende Alkmaarders krijgen binnen enkele weken een formulier thuis, dat voorzien van handtekening moet worden teruggestuurd. Alleen zo kunnen we een burgerinitiatief indienen.

RUUD SCHMITZ

Charmant, maar onrealistisch?

Rian van Dam

Het burgerinitiatief stond nog maar net in de krant, vorige week vrijdag, of kaaswethouder Rian van Dam gaf het initiatief een label: "Hartstikke charmant maar in de praktijk onrealistisch."

Kaaswethouder Rian van Dam laat zich een stukje Goudse kaas goed smaken.

Bedankt voor het eerste etiketje, en wat het tweede betreft: als je er maar voor gaat is niets onrealistisch. Kwestie van willen en nadenken. En misschien wat welwillende ambtenaren eens laten uitzoeken wat de mogelijkheden zijn. Laten we de bezwaren van de kaaswethouder, zoals die vorige week zaterdag in de krant stonden, eens doorlopen en eens een paar charmante adviezen geven.

Publiek

Haar eerste bezwaar: 'Als de kaas weer met bootjes wordt aangevoerd, dan zal een groot deel van het publiek dit niet kunnen zien.' Goed, een paar mogelijkheden: je kunt toeristen eerst het spektakel laten gadeslaan vanaf de Voordam. Later kunnen ze instromen op het Waagplein. Stuit dat ook op problemen? Maak een gedeelte aan de waterkant van het Waagplein vrij waar de kazen vrij ingevoerd kunnen worden op berries. Even later haal je de hekken weg. Lukt ook dat niet? Laat de bootjes via de Voordam doorvaren naar de Mient (of aan de andere kant, ter hoogte van proeflokaal De Boom), laad daar de kazen op berries en loop ermee naar het Waagplein. Het zijn zomaar een paar suggesties.

Regen

Volgende bezwaar van de wethouder: 'Je verliest veel kwaliteit aan kaas als je die over het water aanvoert en het gaat regenen.' Dat is een zwakke. Hoe

doen ze het nu op het Waagplein zelf als het regent? Ze dekken de kazen tijdelijk af. Dat kan in bootjes net zo goed, voordat ze op de kade worden 'ingevoerd'.

Te zwaar

Derde bezwaar: 'Vroeger werden Edammertjes over water aangevoerd. Die zijn er niet meer op de Alkmaarse kaasmarkt. Nu zijn het kazen van dertien kilo per stuk, dus dat zal ook problemen opleveren.' Precies, vroeger waren het Edammertjes. Wat is het bezwaar om voor de show een (kleine) lading Edammertjes toe te laten? En die per boot aan te voeren? Dat was immers de kaas waarin vroeger ook werd gehandeld. Lekker nostalgisch. En geen plastic kaasjes, zoals in Hoorn! Anders kun je er altijd nog voor kiezen om het gros van de Goudse kazen per vrachtwagen te laten aanvoeren en een deel per boot. Kortom, als je echt wilt dat er weer wat nostalgie terugkomt op de kaasmarkt, dan is er altijd wel een weg te vinden.

RUUD SCHMITZ

BURGERINITIATIEF

Jaarlijks doen zo'n honderd duizend bezoekers Alkmaar aan om te kijken hoe hier kaas wordt verhandeld. De kaasmarkt is in het buitenland niet alleen een symbool voor Alkmaar, maar voor heel Nederland, net als de tulpen en de schilderijen van Rembrandt en Van Gogh. Reden genoeg om de kaasmarkt, die zijn oorsprong kent in 1593, te koesteren.

Anleiding

Wij, de indieners van dit initiatiefvoorstel, constateren dat het gemeentebestuur veel waarde toedicht aan de promotionele waarde van de kaasmarkt. Niet alleen als middel om toeristen naar de stad te lokken, maar ook als middel om contacten te onderhouden met speciale gasten, die belangrijk kunnen zijn voor de stad. Tegelijkertijd zijn wij van mening dat de kaasmarkt eigenlijk toe is aan groot onderhoud. Wij zien kansen om de aantrekkelijkheid en het historische karakter van

de kaasmarkt te vergroten en de kaasmarkt te benutten om in het hoogseizoen meer toeristen naar Alkmaar te lokken.

Historie

De kaasmarkt kent zijn historie in 1593. In de 17e eeuw werd de kaas elk jaar vanaf mei tot Allerheiligen verhandeld op vrijdagden en zaterdagden. In die periode had iedere groep kaasdragers, ofwel 'veem', een eigen kaasweegschaal. In de 18e eeuw werd vier dagen per week kaasmarkt gehouden. Tot de eerste wereldoorlog was de kaasmarkt een noodzakelijk handelsgebeuren. In 1916 werd gemiddeld driehonderd ton kaas per marktdag omgezet. De markt duurde toen tot één uur in de nacht. Sinds 1939 is Alkmaar de enige stad in Nederland waar de kaas nog op deze traditionele wijze op een kaasmarkt verhandeld wordt. De kaasmarkten op het Waagplein zijn er van de eerste vrijdag in april tot en met de eerste vrijdag in september. In 1901 werd het Waagplein voor de laatste maal vergroot. Daarvoor was het plein vrijwel geheel volgebouwd. De vergroting van het plein hield gelijke tred met de omvang van de kaashandel, die begin deze eeuw het grootst was. En nu is het plein nog maar net groot genoeg

voor alle toeristen.

De handel

Het Kaasdragersgilde verzorgt het transport en het wegen van de kaas tijdens de vrijdagse kaasmarkt. Voordat het gilde in actie komt, wordt het plein gereed gemaakt. Onder leiding van de marktmeester worden de kazen vanuit de vrachtauto's in lange rijen op het plein gezet. De kaasstapelaars worden 'zetters' genoemd. Na het luiden van de aanvangsbell om 10.00 uur, beladen de zetters de berries. Deze worden door de kaasdragers naar de weegschalen gedragen, waar de kaas gewogen wordt. Beëdigde waagmeesters houden toezicht op het wegen en zorgen voor het invullen van de weegbriefjes. In de tussentijd zijn op het plein handelaren en keurmeesters bezig met het bepalen van de kwaliteit van de aangevoerde kaas en het bepalen van de prijzen. Het loven en bieden tussen verkoper en koper gaat gepaard met het handje klap.

Probleemstelling

De kaasmarkt is dé trekker van toeristen naar Alkmaar, maar de aantrekkelijkheid van de kaasmarkt kan worden vergroot. Met name de aanwezigheid van de vrachtauto's in de marktstraat is geen fraai gezicht en past ook niet bij het his-

Mocht het lossen van de kazen vanaf de Voordam op het Waagplein echt op bezwaren stuiten, kunnen de boten doorvaren naar het stukje Voordam voor proeflokaal De Boom, of naar de Mient, zoals op deze foto.

FOTO REGIONAAL ARCHIEF

torische karakter van de kaasmarkt. Door de kaas in bootjes aan te voeren, wordt het historische karakter van de kaasmarkt versterkt. "De bezoekers van de kaasmarkt moeten veel moeite doen om een glimp van de kaasmarkt op te vangen. Het publiek

staat vaak in rijen dik rondom het Waagplein. Vooral voor ouderen en mensen met kleine kinderen is dit een probleem. "De plek van de marktkramen rondom de kaasmarkt is erg ongelukkig. De ruimte om langs de kaasmarkt te lopen, wordt beperkt. Het publiek staat regelmatig

vast. Met enige regelmaat raken bezoekers van de kaasmarkt onwel door het gedrang. "Het gedrang komt het veiligheidsgevoel van de bezoekers niet ten goede. Er zijn zakenrollers actief op de kaasmarkt. Voor hen zal de kaasmarkt minder aantrekkelijk zijn als het publiek gewoon door kan lopen.

Doelen initiatiefvoorstel

"Het historische karakter van de Alkmaarse kaasmarkt versterken en de markt aantrekkelijker maken voor het publiek. "Beter gebruik maken van de populariteit van de kaasmarkt als middel om Alkmaar nog aantrekkelijker te maken voor een toeristisch bezoek aan de stad.

Grote kaasmarkt

"Aanvoer kaas per bootjes. Vrachtwagens lossen de kazen niet meer in de Marktstraat, maar op een andere plek in de stad (bijvoorbeeld Kanaalkade), waarna de kaas per bootjes (zoals in vroeger tijden) door de Voordam wordt aangevoerd. "De Marktstraat zijn naam eer aan doen. De Marktstraat inrichten als plek voor marktkramen. Hierdoor kan het terrein van de Kaasmarkt uitgebreid, waardoor er meer ruimte is voor de bezoekers van de kaasmarkt.

"Tribune op het Waagplein. Doordat de kaasmarkt gebruik kan maken van een groter gebied (ook rond het Waaggebouw) ontstaat op het plein (aan de kant van de Marktstraat) ruimte voor een tribune. Met name voor de oudere bezoekers is het erg prettig als ze even kunnen zitten. Voor of naast de tribune kan ook een speciale plek worden ingericht voor rolstoelers.

Dagelijkse kaasmarkt

De kaasmarkt is hét symbool van Alkmaar in het buitenland. Maar als de stroom toeristen echt op gang komt, geeft Alkmaar slechts een keer in de week thuis. De suggestie is om op alle doorweekte dagen in het hoogseizoen (half juli tot en met half augustus) een kleinere variant van de kaasmarkt te houden rondom het Waaggebouw, mogelijk met inzet van studenten. Ook dit komt het historische karakter van de kaasmarkt ten goede. In de 18e eeuw werd al vier dagen in de week kaas verhandeld op het Waagplein.

Suggesties

"Houdt de kaasmarkt van maandag tot en met vrijdag in het hoogseizoen (half juli tot en met half augustus. "Van maandag tot en met donderdag een kleinere variant (mini-kaasmarkt)

rondom het Waaggebouw. "Aanvoer van kaas per bootjes. "In de Marktstraat van maandag tot en met donderdag een boerenmarkt en op vrijdag de gebruikelijke marktkramen. "Voor de mini-kaasmarkt kunnen mogelijk studenten worden ingeschakeld.

Aandachtspunten

Uiteraard moeten alle mogelijke aanpassingen worden besproken met het kaasdragersgilde en met de horeca rond het Waagplein. De mini-kaasmarkt moet in principe niet ten koste gaan van de terrasfunctie van het Waagplein.

De initiatiefnemers

Wij, Ruud Schmitz en Roel van Leeuwen, zijn allebei inwoners van Alkmaar. We zijn beiden werkzaam op de redactie van de Alkmaarse Courant, vanwaar we een goed zicht hebben op het reilen en zeilen op de kaasmarkt. In tegenstelling tot de meeste Alkmaarders, die nog nooit de kaasmarkt hebben meegemaakt, lopen wij wekelijks rond op de kaasmarkt en signaleren wij problemen die de aantrekkelijkheid van de kaasmarkt in de weg staan. Wij hopen dat het gemeentebestuur er in samenspraak met het kaasdragersgilde en de horeca rond het Waagplein alles zal doen om de kaasmarkt beter tot zijn recht te laten komen.

'Ook oudere moet homo accepteren'

PASPOORT

Naam: Niels Ras
Leeftijd: 28
Woonplaats: Alkmaar
Beroep: Horeca-ondernemer

Niels Ras kijkt met grote tevredenheid terug op de door hem georganiseerde Gaypride, vorige week zaterdag in de Alkmaarse binnenstad. „Ik had gerekend op zo'n vijfhonderd toeschouwers, maar het waren er achteraf wel 2500.“

Jammer was wel dat er op het laatste moment toch wat deelnemers afhaakten. Onder wie iemand die door zijn werkgever onder druk was gezet.

„Z'n contract moest verlengd worden en hij kreeg in verband daarmee te horen dat hij maar beter niet in een van de bootjes plaats kon nemen.“

De man in kwestie is werkzaam in de gezondheidszorg.

„Zijn werkgever was bang dat ouderen zich er aan zouden kunnen storen als hij in de Gaypride openlijk voor zijn homo-zijn zou

uitkomen. Belachelijk vind ik dit natuurlijk. Dat dit anno 2010 nog bestaat! Ik weet dat ouderen vaak afwijzend staan tegenover homo's.“

„Ik werd nog op de vingers getikt door het Roze Netwerk uit Hoorn vanwege mijn opmerking dat er in Noord-Holland Noord niets voor homo's te doen is. Zij organiseren ook veel praatavonden en dergelijke.“

„Ik ben van plan nog veel meer activiteiten te organi-

seren. Daarmee denk ik vooral aan Roze Zaterdag in 2013. Er komt een werkgroepje dat zich daarmee bezig gaat houden. De gemeente Alkmaar staat er open voor. Alle lof daarvoor. Verder wil ik bereiken dat de Gaypride een vast onderdeel van de Alkmaarse evenementenkalender wordt. Ik zou de Gaypride het liefst op een vast weekend willen houden. Bijvoorbeeld in het voorjaar, als er nog niet zoveel andere evenementen zijn.“

Het gaat wat Niels betreft de goede kant op met de kabinetsformatie. „Heel goed dat de bal nu weer bij Wilders ligt. Als hij echt een rechts kabinet wil, moet ook hij er wat meer moeite voor doen.“

ROB BAKKER

Zwiepen in een hoogwerker

PASPOORT

Naam: Maze de Boer
Leeftijd: 33
Woonplaats: Amstelveen
Beroep: Kunstenaar

Het was even een klus, maar de zestien meter hoge molen van kunstenaar Maze de Boer staat in de Grote Kerk van Schermerhorn. Drie dagen moest hij flink aan de slag om het gevaarte in elkaar te krijgen. „Ik moest met een hoogwerker de lucht in. Ik zat in een spinhoogwerker, de kleinste mogelijke hoogwerker die nog wel tot die hoogte gaat. Als je daarin gaat, moet je geen hoogtevrees hebben. Je zit in zo'n bakkie en dan zwiep je echt van links naar rechts. Als je echt schrikt, beweegt-ie nog meer heen en weer. Ik voel me in ieder geval prima op m'n gemak op die hoogte“, lacht hij.

Dat hij zelf het gevaarlijk werk doet heeft ook wel een reden. „Ik word echt heel onrustig als ik beneden zou blijven staan. Ik merk dat het beste voor mijn gezondheid is als ik zelf aan het puzzelen ben. Ook vind

ik het wel eens leuk om zo fysiek bezig te zijn. Nu ziet mijn dagindeling er zo uit dat ik veel achter de computer zit en veel voorwerk moet doen. Ik werk nu niet zoveel in mijn atelier.“

De molen moest in eerste instantie precies in het hart van de kerk komen. Maar nu staat hij in de breedte gezien een paar meter eraan. „Dat had wel consequenties voor de wicken. Ik moest namelijk de stand van de wicken veranderen. Ze zijn nu gedraaid. Een kenner zei dat hij nu in de vreugdestand staat. Ik vind het best, zolang hij maar niet in de rouwstand staat. Een inside-grap is ook dat een van de wicken een beetje in de bogen van de kerk steekt. Ik moest er een paar spijltjes van af halen.“

De kunstenaar is erg tevreden over de locatie van de molen. „Hij staat iets krappier dan in de oorspronkelijke plek in de Zuiveringshal in Amsterdam. De molen wringt een beetje. De kerk krijgt er ook een relatieve kleinheid door. Een logische plek zou zijn als de molen niet centraal in de kerk zou staan. Dat zou de puur esthetische keuze zijn geweest. Nu lijkt hij bijna willekeurig daar geplaatst. Het ziet er natuurlijker uit. Wat ook leuk is dat je er ruim omheen kunt lopen.“

BO-ANNE VAN EGMOND

'2000 Alkmaarse heldjes'

PASPOORT

Naam: Bas de Regt
Leeftijd: 45
Woonplaats: Alkmaar
Beroep: Advocaat

Wanneer 8 oktober nadert, begint het bij menig Alkmaarder te kriebelen. De één gaat met de kinderen naar de optocht kijken en een ander spreekt met vrienden af voor een biertje in het Gulden Vlies. Voor Bas de Regt is het die dag een planning van jewelste. Als voorzitter van de 8 Oktober Vereniging gaat hij aan de hand van draaiboeken de formaliteiten en festiviteiten af, die al op 7 oktober beginnen. „De aftrap van het feest is een borrel samen met één van onze hoofdsponsors de Poiters, een groep Alkmaarse ondernemers die de vereniging ondersteunt“, aldus De Regt. „Hierna gaan wij gezamenlijk naar de kranstegging in het Victoriepark.“

Dit laatste is een onderdeel van de viering, waar volgens de voorzitter wel wat meer bezoekers op af mogen komen. Er wordt namelijk

niet alleen een krans gelegd. „Elk jaar beeldt een Alkmaarse basisschool de slag om Alkmaar uit. Dit is een erg leuk toneelstuk en de kinderen zijn enorm gedreven.“

ALIEDE LAWANT

alle inwoners van de stad. „Elk jaar reiken we hier de Vrijwilligersprijs uit. Een persoon of groep die voor 8 Oktober belangrijk is, wordt in het zonnetje gezet en ontvangt een zilveren schaal. Een voorbeeld van een vorige winnaar is iemand die 40 jaar lang als figurant mee liep in de optocht.“ Aan het eind van de avond gaat het bestuur altijd nog langs in de hal waar de wagens voor de optocht worden gebouwd. Hier leggen de makers dan nog de laatste hand aan de voertuigen. „Dan is het meestal al een uur of twaalf en wordt het tijd om naar huis te gaan. De volgende dag staat er weer een drukke dag op het programma.“